

Ustawa lesna

Przeprawę las Kosuicki, należtem, że mimo obzerności swoich
jest zmieszany: na budynki sosny i jodły prawie niema żadney;
cebony jasiono i lip niema, do wyjnia i niedaig uru; wielkie
brzozy, osiny, wierzbowiny jodły, i różne repute drewa po wie-
lamiejściach i walone gnija; wiele balek od kilka lat w stosach
gnija zapomniane w lewieżana karcz, potrzebę dają się, a pygna-
ły, z pnia wyjnia: wtościanie po wile razni drow w stosach
maiz podobach i to na gwiecy a młodey brzozy z pnia wistę,
a stare brzozy i osiny na pól, lub za pletni sache, stoiz niethkate
Klas las po różnych mieyżach, nie pletnie zmieszony, po mor-
gu mniej wisey są dyrowanki, tonerki, i pasierci. Przy polach
sorytlich wroek tak daleko wygizty, pola, tani i paitowina
zrobione. Las z bregow jest nadnim tylko chrusciem i dalszo
wymieszonym.

Gdy przy tem byci onui na folwarki i wtoiz, caly egzuns wielki
drewa, na opat do 2000 sażni, na budynki, reperacye i nary-
nia w wielkie różnego drewa do 20,000 sztuk w row wychozi,
a tyle wron nie przyrasta, wisy z mniej drow, i z czasem las za-
pletnie zmienie. Karadziej temu stanowiz w następuj-

1. Las cały między Wilejami i Ponitami podzielić na cztery, między
Miedziunami i Beisznami na cztery trzy. Dobre cztery
stanowić będą gaje przy Lwinach, Stuchach, Dawogsiach,
Grodanach, Klatowach i Wadnoskach.
2. Jedną cztery, czyli kwatę w lewieżanym tylko przernawizy,
na capens, a drugą za pletnie maiz być mitynane, a z piersi
ma bez drewa, zostani za pletni, wtedy wyizta kwatę pu-
su się na las aż do zbudowania, a wiera pternawizy się na
capens.
3. Przy każdej cztery lasu na granicy od sariadow i od wioser o radzi
lesnikow i cztery przyległe im do struzenia podai lesnikow
wybrai z karmikow i odstawajek, karmikow, o radzi przy le-
si i dai im kaimi po margow z na rycie.
4. Straznikowi ad daj się, pod wtoiz lesnicy, powinni straz-
nika stuchai, a nie postawnych chima, prawa karai.
5. Najpierwsza powinności straznika z lesnikami wyizta
drozki do lasu od granicy, wioser pternopai rowami wielkie
mi i zagradzi, aby drogami tylko pozwolonymi do lasu
wchodzili ludzie, ego, powinności, pternai granicy maiztu
i differencye.
6. Straznik powinien w tożerobieba i sorytlich cztery lasu i pterni
srodki niema i lesnikow o wozgille wycaaminowai.

7. Lesnicy powinni wzdzielić w różney porze wsi swasj najmniey po dwa razy przejść pilnować.
8. W zdarzeniu szkody, lesnik powinien koniecznie znaleźć winnego, i jeśli winnego najdzie, tedy winny zapłaci za drzewo wylewe na bierwionę realne kop. 30. Za wór drzew merowych, z pnia czystych kop. 30 i po 3 dyuppleny, za drzewo niewielkie, iako na roche, piasto itd. od pnia lednego po kop. 10 i dwie dyuppliny, a to kary dla wlatanych krot, swaz, a casto piana powinni we dwa zapłaci. Jeśli lesnik nie odkryje winnego w przeciągu dwóch tygodni, tedy on sam powinien tę karę wytrzymać.
9. Jeśli strażnik ulai winę lesnika, lub nie pilnując, lesnikowi wiodzieć nie będzie sroboria, a pomyślny odkryje się, tedy sam we dwa, i tyle zapłaci ile przetraca w iest lesnikowi.
10. Kary wyrażone będą kładane do kasy lesney, a w półroczu będą dzielone na trzy części tak: do skarbu wsi jedna, lesnikowi, który szkody odkrył i wsi jedna a Strażnikowi za odkrycie szkody wsi dwie.
11. Strażnik ma utrzymywać księżybę leing, w której będzie pisat, kto kiedy i jakę szkodę zrobił i jaki straż zapłacił. Oraz pnia będzie białe, wiele, komu, i jakie drzewo z lasu wyda, wiele, w jakiej kwatere są imi zbrono, i wzięte, wiele i jakiego drzewa czystego i gdzie pobrzo. Też księżybę wtyczon na sepy z P. Kommissarowi pokazać, a ten komotować będzie.
12. Na opat przetraca się każdemu w łowianinowie drzewa są imi dwa na rok z powatu starego, wsiery zaś powat, uzi i na budynsi, tu krysz i narzdnie potrzebne. Też aby zeh są imi na potach niwy staroate na opat, tedy pozwolę są imi zeh aleni pozwolę pobitka są imi od roku do roku w łowianinowie utrzymywai w domach, bo pnia ię drwa do Wida.
13. Drzewo na opat w łowianinie i folhoarli będą zbierai w są imi w jesieni w miejscu & dre.
14. Na sepyi Ekonomizney P. Kommissar z Ekonomami i Strażnikim ulosy, ludy w łowianinie maiz postać do lasu dla są imi, do jakiej kwatery, i przykazy lesnikom, cianom, namieśtnikom, aby na miejscu wyznaczonym w łowianinie prowadzili gdzie są imi N. Ekonomowi, oraz Strażnik bzy, powinni i wiele przetrzeżai, aby tylko powaty brali.
15. Gdy są imi wozu będą, podobnie, obecnemu, bzy, powinni pnie i ony, i pnie bez lesnika, Strażnika zaden orłowik do lasu wnięć nie powinni.
16. Wyprazaięcych przeciw temu postanowieniu wnet ukarać ma prawo każdy Ekonom i Strażnik.
17. Bez aphygnaty alaw nikomu Strażnik drzewa wydawać nie

powinien, a jeśli waga lub bieraugo nie dopilnuje, strasza od woza raptai
po kap. 30 i od pnia jako wyryj w punkcie 22.

18. Apygnaty wydawać będzie P. Kommissarz za obczymerium patrzeby przez
Ekonomariego powoia dzeniam, a P. Kommissarz czesto sprawdza
puswiadzenie Ekonomara

19. Apygnaty maigis wydawać na drzewo budynlowe; na naradzix
gospodarstwu. Nubozix wydawać apygnat na ploty, albo wiaz
waty ziemne powinni robić; ogrodzai palai budynxi; dozwalai
idnak stozix ploty gradzi, a toz brai klak. 3^e Apygnat na turze
ws mie będzie dawai albowiam z drzewa opatowego turzycas ro-
bić maigis

20. Teraz kotami samemi barzo wielu gospudary maigis ogrodzone
swoie ogrodki calu nie potabnie. h. Barzo wielu gospudary, dzie-
dzinke i obory a nawet wioski, niektore pomostem nieprerwanym
z wyttane, gdzie drzewa zbyl wiele zepsuto; tego na daltry czas
pod zainym pretektem nie pozwolai

21. Teraz Ktosianin pokazawxy apygnat, Straznikowi idxi sam idan
do lasu. wycina i wywosi co ma sie podobai, ani straznik ani lemit
iego niewidza, stas nadazgia. Najmocniej zalca xi strazni-
kowi i lemitom, aby oni sami wprowadzili do lasu luda maig-
yck apygnaty, widzieli co oni wycinaig, i z lasu wyprowa-
dzali, to bowiem lemitow jest idyna powinnosig. Jeiliby stra-
znik lub lemit teg powinnowi nie spelnili, tedy straznik
strasza kap. 30 raptai, a lemit trzy dyzupliny ma otrzy-
mai za kazdym razem.

22. P. Ekonomaric, w ktorzych Ekonomarjant las neyduisig, oba-
wiszucis i otgziem las rooy Ekonomii obiechai: i patzei
czy wedlug minyxy ustawy las jest strazony i raportowai
P. Kommissarzowi, ktorz takoz ma obiedzai las w miadzge lub
wedlug moznosci i pocytai Pisanow darowymem, i akapit-
nowi w lecie

23. Ekonomowi Nowalewskiemu exregolney starannoi
polecam las miory Gudlami i Antonami i innu lasy
czasem przegladać będzie

24. Miody gruntami wiosel i rasiannow postanowii granic stabi i kopami
one oznaczy i lub rowami, aby wiaz caly laswo nie niszczone. Zakazue
sis napsisly wsielka trzebiz lasu i pomnarianie gruntow i tonel

Tarowq ustawy podpisat S. Jan Staniwiz Kam. Rator. Wiln

Nota. Plan podzielnego P. Komomib Kazyński robi; da N^o Kom-
missarzowi oraz Towiszem i Ekonomom

R^o 1835. Junii 23 dnia
w Stodniczka

Straznikowi, lesnikom i wlasnikom, niewolno do upodobania
potowac i zwiazta zabijac, wyjaszyc ty lico wilkow. Polowa
nie za rozporozdzeniem Administracyi byc powino.
Lesnikom i wlasnikom niewolno swa myslionych chowac, za mi-
sia od daty niniejszey powino odelac i porzycis. Jedli by kto
potem miał, ma septaci co miesiqc utraci po rublu 103

